EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.12.8.
SWD(2022) 394 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumokat kíséri:

Javaslat: A TANÁCS IRÁNYELVE a 2006/112/EK irányelvnek a digitális korhoz igazodó héaszabályok tekintetében történő módosításáról

Javaslat: A TANÁCS RENDELETE a 904/2010/EU rendeletnek a digitális korban szükséges, héával kapcsolatos közigazgatási együttműködési rendszer tekintetében történő módosításáról

Javaslat: A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI RENDELETE a 282/2011/EU végrehajtási rendeletnek az egyes héaszabályozásokhoz kapcsolódó tájékoztatási követelmények tekintetében történő módosításáról

{COM(2022) 701 final} - {COM(2022) 703 final} - {COM(2022) 704 final} -
{SEC(2022) 433 final} - {SWD(2022) 393 final}

Összefoglalás

A „Héa a digitális korban” tárgykörben végzett hatásvizsgálat

A. A fellépés szükségessége

Mi a probléma lényege, és miért jelent problémát uniós szinten?

A 30 éves héaszabályok és a jelenlegi digitális valóság közötti ellentmondás kettős problémát okoz:

1. **A héa nem optimális beszedése és ellenőrzése** – a héára vonatkozó uniós jogszabályi keretet nem igazították hozzá teljes mértékben az új digitális valósághoz, és az csalás kockázatának van kitéve.
2. **Túlzott terhek és megfelelési költségek** – a digitális gazdaság és az új üzleti modellek új kihívások elé állítják az adóhatóságokat és a vállalkozásokat és további költségeket rónak rájuk.

Jelenleg az ellenőrzést, illetve a csalás elleni küzdelmet és a terhek csökkentését illetően nem foglalkoznak mindenre kiterjedően a digitalizáció jelentette kihívásokkal és annak lehetséges előnyeivel. A problémák különösen három területen jelentkeznek: 1. héabevallás (digitális adatszolgáltatási követelmények), amennyiben a bevallási kötelezettség nem digitális, és amennyiben a tagállamok nem összehangoltan vezetnek be különböző digitális adatszolgáltatási követelményeket; 2. a platformgazdaság héaszempontú kezelése, amennyiben a hagyományos és a digitális vállalkozások nem részesülnek egyenlő bánásmódban; és 3. héaalanyként történő nyilvántartásba vétel, amennyiben még mindig csökkenthető azon esetek száma, amikor a vállalkozásoknak egynél több tagállamban kell nyilvántartásba vetetniük magukat. A határokon átnyúló uniós kereskedelemre vonatkozó héaszabályok természetüknél fogva egynél több tagállamot érintenek, a héa pedig uniós szinten harmonizált adó.

Mit kellene elérni?

A „Héa a digitális korban” kezdeményezés általános célkitűzései a héarendszer korszerűsítéséhez kapcsolódnak: 1. a héa beszedésének és ellenőrzésének javítása; és 2. egyes héaszabályok egyszerűsítése, korszerűsítése és pontosítása.

A kezdeményezés konkrét célkitűzései a következők: i. az adatszolgáltatási követelmények javítása, a digitalizáció nyújtotta lehetőségek kiaknázása; ii. az informatikai rendszerek konvergenciájának és átjárhatóságának előmozdítása; iii. egyenlő versenyfeltételek teremtése a vállalkozások számára, üzleti modelljüktől függetlenül; iv. a terhek, a széttagoltság és a kapcsolódó költségek csökkentése; és v. azon esetek minimalizálása, amikor több uniós tagállamban is szükség lenne a héaalanyként történő nyilvántartásba vételre.

Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?

A héacsalás Unión belüli dimenziója uniós beavatkozást igényel. A héabevétel-kiesés mértéke[1] (és huzamos fennállása) arra enged következtetni, hogy a nemzeti eszközök nem elegendőek a

[1] A héabevétel-kiesés a héajogszabályok és kiegészítő rendeletek alapján várt héabevétel és a ténylegesen beszedett összeg közötti általános különbség: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/vat-gap_en

határokon átnyúló és e-kereskedelmi csalás elleni küzdelemhez, amely ellen csak uniós szinten összehangolt fellépéssel lehet hatékonyan és eredményesen küzdeni.

Az egységes piac megfelelő működéséhez harmonizált héaszabályokra van szükség. Ahhoz, hogy a vállalkozások teljes mértékben kiaknázhassák az egységes piac előnyeit, olyan héaszabályokra van szükségük, amelyeket az egész Unióban egységesen alkalmaznak, ahelyett, hogy nemzeti szinten eltérő szabályoknak kellene megfelelniük. Ez csak uniós szintű fellépéssel biztosítható.

B. Megoldások

Milyen alternatívák kínálkoznak a célok elérésére? Van-e előnyben részesített alternatíva? Amennyiben nincs, miért nincs?

A célkitűzéseket a három területen több szakpolitikai alternatíva ötvözésével lehet elérni.

- **Héabevallás**: az alternatívák a következők: 1. uniós szintű digitális adatszolgáltatási követelmények ajánlása; 2. a vállalkozások felkérése, hogy előre meghatározott formátum(ok)ban rögzítsék az ügyletekkel kapcsolatos adatokat; 3. digitális adatszolgáltatási követelmények uniós szintű bevezetése; és 4. digitális adatszolgáltatási követelmények mind uniós, mind nemzeti szintű bevezetése.
- **A platformgazdaság héaszempontú kezelése**: az alternatívák a következők: 1. a nyújtott szolgáltatások jellegének és a szolgáltató jogállásának jogi tisztázása, egyúttal egyszerűsítve a nyilvántartási kötelezettségeket is; 2. a „vélelmezett értékesítőre” vonatkozó rendelkezés bevezetése, amelynek értelmében a platform beszedi a héát az értékesítés után i. bizonyos szálláshely- és személyszállítási szolgáltatások, ii. valamennyi szálláshely- és személyszállítási szolgáltatás, illetve iii. a platformokon keresztül nyújtott valamennyi szolgáltatás esetében.
- **Héaalanyként történő nyilvántartásba vétel**: az alternatívák az Unión belüli kereskedelemre (egyablakos ügyintézési rendszer) és a kis értékű szállítmányok behozatalára (egyablakos importügyintézési rendszer) vonatkoznak:
    - az egyablakos ügyintézési rendszerrel kapcsolatos alternatívák közé a következők tartoznak: 1. az egyablakos ügyintézési rendszer szűkebb körű kiterjesztése, hogy az az összes belföldi B2C[2] termékértékesítésre is kiterjedjen; 2. az egyablakos ügyintézési rendszer szélesebb körű kiterjesztése, hogy az az összes belföldi B2C termékértékesítésre és a (saját) termékek határokon átnyúló továbbítására is kiterjedjen; és 3. fordított adózás bevezetése a nem letelepedett adóalanyok által végzett B2B[3] értékesítések esetében;
    - az egyablakos importügyintézési rendszerrel kapcsolatos alternatívák közé a következők tartoznak: 1. az egyablakos importügyintézési rendszer kötelezővé tétele a) a vélelmezett értékesítők, b) az Unióban bizonyos értékhatár felett távértékesítést végző adóalanyok, vagy c) az Unióban korlátozás nélkül távértékesítést végző adóalanyok számára; és 2. az egyablakos importügyintézési rendszer használatára

[2] Kiskereskedelmi.
[3] Vállalkozások közötti.

vonatkozó 150 EUR összegű értékhatár eltörlése.

Mivel a három problémás területen az alternatívák száma több száz lehetséges kombinációt tesz lehetővé, öt egymást követő megközelítést (status quo, minimalista, mérsékelt, kibővített és maximális) vizsgáltak meg, amelyek fokozatosan növelik az uniós beavatkozás mértékét.

A kibővített megközelítés (amely a digitális adatszolgáltatási követelmények uniós szintű bevezetését, az összes szálláshely-szolgáltatási és személyszállítási ágazatra alkalmazandó, vélelmezett értékesítőre vonatkozó rendelkezést, valamint az egyablakos ügyintézési rendszer szélesebb körű kiterjesztésének, a fordított adózásnak és a kötelező egyablakos importügyintézési rendszernek a kombinációját ötvözi) a hatékonyság, az arányosság és a szubszidiaritás szempontjából kiegyensúlyozottabb, a maximális megközelítés viszont (amely ezenfelül magában foglalja a belföldi digitális adatszolgáltatási követelményeket, a platformokon keresztül nyújtott összes szolgáltatást, valamint az egyablakos importügyintézési rendszerre vonatkozó 150 EUR összegű értékhatár eltörlését is) a leghatékonyabb.

Mi az egyes érdekelt felek álláspontja? Ki melyik alternatívát támogatja?

Az érdekelt felek egyetértettek abban, hogy ellentmondás van a régi héaszabályok és a jelenlegi digitális kor között. A **héabevallást** illetően az érdekelt felek egyetértettek abban, hogy a digitális adatszolgáltatási követelmények bevezetése előnyökkel járhat, és egyértelművé tették, hogy olyan elektronikus számlázási megoldást részesítenének előnyben, amely belső folyamataik automatizálásához is használható. A tagállamok nagyobb önállóságot kértek a belföldi digitális adatszolgáltatási követelményekről való döntés tekintetében. Az érdekelt felek általában elismerték a **platformgazdasággal** kapcsolatos problémákat. A vállalkozások üzleti modelljüktől függően árnyaltabb véleményt fogalmaztak meg. Azok, akiket ez érintene, elutasították a „vélelmezett értékesítőre” vonatkozó alternatívát, és a status quo-t részesítették előnyben. Ami a **héaalanyként történő nyilvántartásba vételt** illeti, az érdekelt felek egyöntetűen egyetértettek abban, hogy az egyablakos ügyintézési rendszer és az egyablakos importügyintézési rendszer hatályát ki kell terjeszteni. A vállalkozások továbbá azt kérték, hogy az egyablakos ügyintézési rendszert egészítsék egy levonási mechanizmussal, vagy legalább a nem letelepedett személyek által végzett, vállalkozások közötti értékesítések estében vezessék be a fordított adózást. Támogatják továbbá az egyablakos importügyintézési rendszer kötelezővé tételét, ám kevésbé támogatják a 150 EUR összegű értékhatár eltörlését.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb alternatívák) előnyei?

A kibővített megközelítés kiegyensúlyozottabb, és az arányosság és a szubszidiaritás szempontjából is jobb eredményeket ér el. Hatását tekintve 2023 és 2032 között várhatóan 172–214 milliárd EUR összegű nettó hasznot hoz az alapforgatókönyvhöz képest. A maximális megközelítés jobb eredményt ér el a hatékonyság szempontjából, a nettó haszon pedig 303 milliárd EUR és 386 milliárd EUR közé tehető.

A kibővített megközelítéssel 2023 és 2032 között 50,6 milliárd EUR-t takarítanak meg:

- 41,4 milliárd EUR a héabevallásból (11 milliárd EUR a bevallási kötelezettségek megszüntetéséből, 24,2 milliárd EUR a széttagoltságból eredő költségek csökkentéséből, 4,3 milliárd EUR az előre kitöltött héabevallások használatából és 1,9 milliárd EUR az e-

számlázással járó előnyökből);

- 0,5 milliárd EUR a platformgazdaságot érintő észszerűsítésekből és pontosításokból;
- 8,7 milliárd EUR a héaalanyként történő nyilvántartásba vételi kötelezettségek megszüntetéséből.

Maximális megközelítés esetén 2023 és 2032 között magasabb megtakarítás érhető el, ami 65,9 milliárd EUR-ra tehető: 56,7 milliárd EUR a héabevallásból (11 milliárd EUR a bevallási kötelezettségek megszüntetéséből, 24,2 milliárd EUR a széttagoltságból eredő költségek csökkentéséből, 7 milliárd EUR az előre kitöltött héabevallások használatából, valamint 14,5 milliárd EUR az e-számlázással járó előnyökből), 0,5 milliárd EUR a platformgazdasággal kapcsolatos észszerűsítésekből és pontosításokból, valamint 8,7 milliárd EUR a héaalanyként történő nyilvántartásba vételi kötelezettségek megszüntetéséből.

Mindkét megközelítés minőségi környezeti, társadalmi és üzleti automatizálási előnyökkel, valamint az egységes piac működésével (egyenlő versenyfeltételek javítása) és az adóellenőrzés hatékonyságával kapcsolatos előnyökkel is jár.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb alternatívák)?

A vállalkozások viselik a digitális adatszolgáltatási követelmények bevezetéséből eredő adminisztratív többletterhek költségeit. E költségek 2023 és 2032 között a kibővített megközelítés esetében várhatóan elérik 11,3 milliárd EUR-t, a maximális megközelítés esetében pedig a 43,5 milliárd EUR-t. Az adóhatóságok viselik a digitális adatszolgáltatási követelmények bevezetésével kapcsolatos végrehajtási költségeket, amelyek a kibővített megközelítés esetében várhatóan elérik a 2,2 milliárd EUR-t, a maximális megközelítés esetében pedig a 3,4 milliárd EUR-t.

Az adatok bizalmas kezelésével kapcsolatban minőségi költségek is felmerülnek. Ezek várhatóan magasabbak lesznek a maximális megközelítés esetében, amely a kibővített megközelítéshez képest több adatcserét von maga után. A platformgazdaság területén további terhek kapcsolódnak a vélelmezett értékesítői rendszer igazgatásához (a maximális megközelítés több ágazatot érint). A vállalkozások számára nem jár költséggel a héaalanyként történő nyilvántartásba vétel hatályának kiterjesztése, és a már meglévő rendszerekből több előnyhöz jutnak.

Milyen hatást gyakorol a fellépés a kkv-kra és a versenyképességre?

Az **uniós digitális adatszolgáltatási követelmények** bevezetése költségekkel jár a vállalkozások számára. A mikro- és kisvállalkozások számára nagyobb terhet jelent majd, lévén kisebb valószínűséggel részesülnek az üzleti folyamatok automatizálásának előnyeiből, és kevésbé valószínű, hogy határokon átnyúlóan működnek. A **vélelmezett értékesítői szabályozással** kapcsolatos alternatívák alapján a platform számolná el a héát a kis elsődleges értékesítők helyett. Ez azt jelenti, hogy ezen elsődleges értékesítőknek nem kellene magukat héaalanyként nyilvántartásba vetetniük és a héát maguknak elszámolniuk, és nem kellene további terheket viselniük. A **héaalanyként történő nyilvántartásba vételt** illetően 280 000 kkv részesül az egyablakos ügyintézési/importügyintézési rendszer hatálya kiterjesztésének előnyeiből, ami az egyszeri költségeket illetően akár 0,34 milliárd EUR, éves szinten pedig átlagosan 0,67 milliárd EUR összegű folyamatos költségmegtakarítással jár, ami a 2023–2032-es időszakban összesen 7 milliárd EUR-t jelent.

Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?
A kibővített megközelítés esetében 135–177 milliárd EUR (éves átlagban a GDP 0,1 %-a, 2023–2032), a maximális megközelítés esetében pedig 284–367 milliárd EUR (éves átlagban a GDP 0,2 %-a, 2023–2032) további héabevétel várható. A nemzeti közigazgatási szervek végrehajtási költségei a 2023–2032-es időszakban várhatóan 2,2 milliárd EUR (kibővített megközelítés) és 3,4 milliárd EUR (maximális megközelítés) között lesznek.
Lesznek-e egyéb jelentős hatások?
Nincs egyéb jelentős hatás.
Arányosság?
Mind a kibővített, mind a maximális megközelítés arányosan teljesíti a kezdeményezés célkitűzéseit, de a kibővített megközelítés arányosabbnak tűnik.
D. További lépések
Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?
A Bizottság az új jogszabály működését annak hatálybalépése után öt évvel fogja értékelni.